

HIL-indekset: hæmolyse, ikterus og lipæmi

Anbefaling fra Videnskabeligt Udvalg for Kvalitet (VUK), januar 2022

Udarbejdet af: Inger Plum, Ina M. Kjær, Helle Kristensen, Lise Pedersen, Ivan Brandslund, Morten Pedersen, Marianne Benn

HIL-indekset består af plasma hæmolyse, ikterus og lipæmi. De tre analyser beskriver egenskaber hos patienten, er biologisk veldefinerede, har på analyseinstrumenter egne kalibratorer og kan besvares med SI enheder. DEKS har gennem flere år haft analyserne med i deres eksterne kvalitetsudsendelser, og der findes data, der viser stor robusthed for bestemmelse af alle tre komponenter hen over flere forskellige analyseplatforme (1, 2). I det daglige laboratoriearbejde anvendes de tre analyser til at vurdere, om stort set alle almindelige biokemiske analyser kan besvares. Findes der plasma hæmolyse, ikterus eller lipæmi bremses mange andre analysesvar, og det skal vurderes, om svarene evt. kan afgives med forbehold eller korrigeres (1, 2). Da det er væsentligt, at laboratorierne følger ensartede definitioner af plasma hæmolyse, ikterus og lipæmi, er det en forudsætning, at vi kan standardisere analyserne, kvalitetssikre dem fornuftigt og evt. gemme analysesvarene i laboratoriesystemerne under entydige IUPAC-koder. Sundhedsdatastyrelsen har netop oprettet IUPAC-koder til HIL-indeksets medlemmer. Leverandører af analyseinstrumenter opfordres til, at analyserne i HIL-indekset etableres som reelle kvantiteter med korrekte enheder, som anført i tabellen, således at der kan laves kvalitetssikring på præanalytiske analyser på lige fod med andre analyser. VUK opfordrer til, at laboratorierne om muligt anvender samme enheder for HIL-indeksets analyser og følger dem med intern og ekstern kvalitetskontrol.

IUPAC	Kort definition	Kortnavn	Anbefalet enhed
NPU60479	P-Hæmolyse(HIL); stofk. = ? $\mu\text{mol/L}$	Hæmolyse;P (Aut.: DSKB)	$\mu\text{mol/L}$
NPU60480	P-Ikterus(HIL);stofk. = ? $\mu\text{mol/L}$	Ikterus;P (Aut.: DSKB)	$\mu\text{mol/L}$
NPU60481	P-Lipæmi(HIL); massek. = ? g/L	Lipæmi;P (Aut.: DSKB)	g/L

Referencer

1. Hemolysis-Icterus-Lipemia Index Analysis: A National Survey on the Validation and Use on Automated Equipment. Gils C, Frederiksen H, Nybo M. Appl Lab Med. 2017;1:450-452.
2. Verification of the hemolysis index measurement: imprecision, accuracy, measuring range, reference interval and impact of implementing analytically and clinically derived sample rejection criteria. Gils C, Sandberg MB, Nybo M. Scand J Clin Lab Invest. 2020;80:580-589.